

VERTEC.

Izhaja
1. dnó v
mesecu
in stoji
za celo
leto 2 gl.
40 kr.,
za pol
leta 1 gl.
20 kr.
Po
pošti:
za celo
leto 2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.

Naroč-
nina naj
se na-
prej pla-
čuje in
pošilja
ured-
ništvo v
šent-
peter-
skem
pred-
mestji
hš. št. 15
v Lju-
bljani.
(Lai-
bach.)

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 12.

V Ljubljani 1. decembra 1873.

Leto III.

T i c a.

Oj deček hudobni!
Zakaj me loviš,
Ter v kletko me téсно
Zapreti želiš?

Na prostem mi perje
Lepo je svitlo,
In petje mileje,
Ko v kletki bi b'lo.

Če perje in petje
Ti moje je všeč,
Na prostem me pusti
Ne lovi me več!

Tud' ti si na prostem
Najraje vesel,
Zapert pa bi v ječi
Gotovo ne pel.

Če sebi le dobro
In srečo želiš,
Glej drugim da tudi
Nič zlá ne storiš!

P. Gros.

Na božični praznik.

Oče je bil zidar. Padel je z odra in je umerl. Mati je bila perica; de-
lala je vso noč; prehladila se je v merzlej noči, dobila je hudo vročino in umerla
je tudi ona. — Janezek je ostal sam, — bil je star komaj 4 leta.

Dobro njegovo mamico nesli so na pokopališče in jokál se je ubogi Janezek.
Mislil si je: Kedó me bode zdaj „ljubi Janezek“ klical? Kedó mi bode dal
kruha zjutraj in zvečer, kedar bodem lačen? Kedó bode pral mojo umazano

srajčko? Kedó mi bode postiljal posteljico? Kedó me bode objemal in pritiskal na gorke persi, kedar mi bode mráz? Kedó me bode učil moliti jutranjo in večerno molitvico, kakor je to storila moja dobra mamica? — To in še več drugzega si je mislil Janezek tam na pokopališči, ko so njegovo ljubo mamico v černo jamo pokopali, ter je britko britko jokál.

Sosedje so se preselili od tam, kjer je njegova mamica stanovala, v druge hiže. Namesto starih znancev prišli so tuji ljudje v hižo, katerih Janezek poprej nij še nikoli videl, niti jih je poznal. Tudi oni Janezka nijso poznali. Ako je Janezek jokaje prišel do njihovih vrat, zaderli so se nad njim in mu rekli: „Kaj hočeš? kaj iščeš tukaj pri nas? Poberi se izpred naših vrat, ter pojdi jokat pred svoj prag!“

In šel je Janezek, — šel je vèn na cesto, hodil je gori in doli po ulicah velikega mesta, ter je srečeval ljudi, katerih nobenega poznal nij. Tam na oglu visoke hiže postoji ter gleda, ako ne pride kedó mimo, ki bi bil podoben njegovej mamici ali njegovemu očetu. In ako bi kedó tak prišel, nagovoril bi ga bil rad ubogi Janezek. Ali zastonj je stal in čakal; nihče ga ne vidi, nihče ga ne pozná. Memogredoči ljudje imajo dosti drugzega posla, vidi se jim na hoji; pa jim je tudi malo mar za kakega ubozega, beraškega otroka. Kedor hoče dandenes kaj imeti, mora usta odpreti. To vedó starejši in že izurjeni berači bolje od sirote Janezka. Zato pa tudi gredó za človekom; sučejo se okolo njega ter ga nadlegujejo, da jim človek že zaradi tega mora kaj podeliti, ako hoče, da se jih iznebi. Berač, ki samo joka, lakote ne utolaži. — Sirota Janezek bi bil moral že perva dva dni po materinej smerti lakote umreti, ako bi se ga ne bila usmilila stara branjevka, ki je blizu ònega ogla velike hiže ovočje prodajala, kjer je Janezek navadno stal. „Prej ko ne, rad bi mi kaj ukradel,“ mislila si je starka, ko je videla ubozega dečka, kako poželjivo je gledal po njenem z ovočjem obloženem staníču. A ker je Janezek ves dan hodil okolo nje, smilil se jej je naposled ubogi deček. Poiskala je nagnjito jabolko ter mu je je dala rekoč: „Ná, vzemi; pa pojdi zdaj domóv!“

Janezek je bil vajeñ ubogati, in ker mu je branjevka rekla, da naj gre domóv, šel je takój tiho in mirno tja po cesti naprej. —

Bilo je pa že pozno zvečer; a po velikih mestih so pozno zvečer hižna vrata skorej povsod zaperta. — Britko je jokál Janezek, ko je pomislil, da ne more nikamor v hižo, da ga nikjer nihče ne pričakuje, in mu tudi nihče posteljice ne pripravlja.

Kaj mu je storiti? — Tjá v samotén kot poleg nekih velikih hižnih vrat počepne ter jokaje zaspí. V spanji objame pred vratmi stoječi kamen, ki je njegove slabó pokrite ude varoval merzle burje, stisne se k njemu ter mu zašepa: „Ljuba moja mamica!“ — Pogostoma se je zbudil po noči; in kaj bi se ne, vsaj je bila noč tako merzla in še celó sneg je padal na ubozega Janezka. Stokaje se je obrnil na drugo stran, njegova posteljica je bila tako terda.

Drugzega dne obišče zopet branjevko, katera je videla že iz daleč, kako žalosten je ubogi deček Janezek. Dala mu je zopet ostanke svojega kosilca.

Tudi tretji in četerti dan je našel Janezek dobro branjevko, ki mu je vselej pomolila skorjico kruha ali pa kako nagnjito jabolko. Peti dan je pa zastonj išče. Dolgo je stal in čakal ubogi Janezek tam za oglom velike hiže. Ljudi vse polno je šlo po ulicah gori in doli, mnogo več jih je bilo nego druge dni,

ali branjevka vendar ne pride. — Čez dolgo vpraša Janezek hrômege berača, gospôde se nagovoriti nij upal.

„Kje je denes dobra branjevka, ki je nij tukaj?“

„Je nij, pa tudi ne bode prišla,“ odgovori hrômec, „ali ne veš, da je denes praznik.“

„In zakaj je denes praznik?“ vpraša Janezek.

„Denes je prišel Jezus, naš odrešenik, na svet; le poglej, kako ljudjé vró v cerkev.“

„Kamor toliko ljudí gre, tja smem morda tudi jaz,“ mislil si je Janezek ter žalostno stopa za obilno množico. Ali kako je bil vesel videvši, da mu nihče ne brani v veliko, lepo poslopje, ki je bilo najlepše v celem mestu. Tu ga nij nihče vprašal: „Kaj hočeš ti tukaj?“ Tudi ga nij nihče podil iz prekrasnega poslopja. Še celó dopuščeno mu je bilo, da je smel poslušati lepo godbo in petje, ki se je tako veličastno razlegalo po hramu božjem. Pa ne samo to, — tudi med gospôdo je smel stati ubogi Janezek. —

Zdaj stopi prijazen, čestitljiv gospod na vzvišeni prostor pred zbrano ljudstvo. Pripoveduje z živo besedo, kako je denes prišel Jezus na svet; kako je bil položen v revne jaslice; kako je živel v velikem uboštvu in kako je vedno rad imel in ljubil majhne, nedolžne otroke. —

Ves dan in vso noč bi bil Janezek rad poslušal prijaznega, čestitljivega gospoda.

Do zvečer je bila cerkev zmiraj odpertá, a zvečer so zaperli tudi cerkvena vrata in Janezek je moral zopet — na cesto.

Vsa okna so bila razsvitljena; zale kočije so derdrale sîm ter tja po ulicah; v izlôžnicah prodajalnic bilo je vse polno zelenih smerečíc s prižganimi lučicami in z angeljčki iz sladkorja; bilo je tudi izpostavljeno mnogo lepih jasic, v katerih je ležalo dete Jezus. —

Vse to je gledal in občudoval ubogi Janezek dolgo dolgo; in zakaj bi tudi ne, vsaj je imel čas zato! —

Lepo in bogato napravljene gospe so dohajale v prodajalnico, da si kupijo teh lepih rečí; vsaka je kupila nekaj in je nesla domóv svojim otročícem, ter jim rekla: „Glejte, vse to vam je prinesel ljubi Jezušček, ki je prišel denes na svet!“ —

Oj kako vesel je pač praznik rojstva našega odrešenika Jezusa Kristusa! —

„Brr! — ko bi le tako merzlo ne bilo!“ —

Pač smejo veseli biti otroci, ki sedé okolo svoje dobre mamice v hiži pri toplej peši ter poslušajo v gorkeji sobi, kako zunaj merzla burja brije; a vse drugače je to pri ubogem Janezku, ki ne vé, kam bi se podal pri tako neprijetnem in merzlem vremenu! —

Verne se nazaj pred cerkvena vrata! tù poklekne ter sklene svoji merzli ročici in moli:

„O preljubi Jezušček, ki ležiš v revnih jasicah in imaš otroke tako rad, — ako me potrebuješ, da bi ti kaj postregel, vzemi me k sebi . . .“

In Jezušček je uslišal njegovo prošnjo, in je vzel k sebi ubozega Janezka, ki nij imel nikogar na tem svetu. Janezek je zaspal pred cerkvenimi durmi in probudil se je tam — v svitlih nebesih . . .

In vi, otroci! ki boste imeli na sveti dan mnogo veselja v hiži pri gorkej peči in v veselej družbi svojih ljubih starišev, spomnite se vsaj nekoliko dnih, ki bodo lačni in žejni s solzami v očeh sedeli okolo prazne mize v merzlej sobi.

Poslovenil I. T.

Nihče ne vé, kaj ga čaka.

Bilo je pozno v jeseni. Hud veter je razsajal ter pometal prah po cesti; nebó se je prevleklo s črnimi oblaki in iz daleč se je slišal grom bobneti; vse to je kazalo, da se bode vreme kmalu premenilo. V strahu božjem in z britkostjo napolnjenim srcem šla je po cesti neka sirota, — bila je žena v starosti kacic štirideset let, — v naročji je nesla pol leta staro dete, a dvoje sirotic je capkalo za njo; deklica pri sedmih letih, in deček star okolo pet let. Ako jim pogledaš na raztergano obleko ali v zajokane oči, opazil bodeš takój, da so v velikem pomankanji in nadlogi. Bili so še nekoliko sto korakov od bližnje vasí, da na enkrat udári plôha, kakor bi se bilo nebó prelomilo. Sirota pohiti z drobnimi otročiči berž in bolj, da bi v kakej hiži bližnje vasí dobila zavetje. Prišedši v vas, gre takój v prvo hižo. Hiža je bila nova, lepo zidana, in njen gospodar se je zval Blaž Berdić. Bil je to človek jako premožen, a drugače prevzeten kakor malo kedó; zató so mu pa tudi njegovi sosedje, kedar so se o njem kaj pogovarjali, navadno rekli „špotljivi Blaž.“ Njegova žena je nosila glavo po konci kakor bi bila Bog si jo vedi kaj; povsod se je bahala sè svojimi otroci, kako so umni in dobri, ter jim je branila občevati z drugimi otroci iz vasí; rekla jim je: „Ne hodite mi v tovarišijo takih beraških otrok!“ — Kolikorgod ubožcev je prišlo k bogatemu Berdiću in ga je prosilo za kak dar, toliko jih je on gotovo surovo odpravil. Ako je pa kacemu sosedu posodil kak goldinar, kar je storil le za velike obresti in na mnoge prošnje, pa mu dotičnik posojene vsote nij vernil ob določenem roku, izročil ga je brez vse milosti sodnji ter mu dal prodati vse, kar je imelo kakoršno koli vrednost. Po tem potu pripravil je mnozega siromaka ob njegovo edino kravico ali volička, ali pa ob druge stvari, ki so pri gospodarstvu neobhodno potrebne.

Ko je prišla poprej omenjena sirota v Berdićevo hižo, našla ga je baš pri večerji z njegovo ženo in družino. Pripoveduje mu najprej svoje uboštvo in nesrečo, kako jej je pred tremi meseci umerl mož ter jej je zapustil troje drobnih otrok; za mesec dni pozneje vzel jej je hižo in vse njeno premoženje ogenj, ki je malo ne vso vas upepelil. Ne kaže jej tedaj družega, nego da si pomoči prosi pri dobrih in poštenih ljudeh. A baš zdaj jo je zateklo na cesti gerdo in neugodno vreme; prosi ga tedaj, naj bi jo vzel pod streho, ako tudi v hlev, da bi le mogla prenočiti sè svojimi otročiči.

Prevzetni Berdić nij dolgo poslušal uboge beračice, kar naravnost jej je rekel, da v njegovej hiži nij prostora za njo in njene otroke; pa ko bi ga tudi imel, bi jej ga ne mogel dati, ker bi se bal, da bi mu ona, ali njeni otroci, kaj ne ukradli. Rekel jej je, naj si gre v božjem imenu kam drugam iskat prenočišča. Oh, kedó li more opisati óno gorko bolést, ki jo je občutila pri teh besedah uboga mati treh otrok! V tako gerdem vremenu ne dá prevzetni boga-

tín prenočišča siroti z nagimi in bosimi otroci; dà, še celó sumniči jo nepoštenja. S tužnim srcem in objokanimi očmi zapusti bogatinovo hižo in gre k njegove-
mu sosedu Rekarju.

Rekar in njegova žena bila sta pošteni duši. Še celó mački se nijsta upala zameriti, kakor ljudje pravijo, in da si tudi sta imela v svojej starej bajti polhen koš otrok in sta živela dosti siromašno, vendar sta rada pomagala vsacemu siromaku, kolikor sta premogla. Pri Rekarjevih nij bilo treba siroti dolgo svojih rev in težav razkladati, da jo Rekar pomiluje in jej dá prenočišče. Ker je bilo že hladno jesensko vreme, zakurila je Rékarica peč, da se ubožci posušé in ogrejejo; potlej prinese večerjo in pokliče tudi siroto z otroci, da naj gredó k mizi ter se naj malo okrepčajo. V tem da so večerjali in je sirota pripovedovala, kako jo je prevzetni Berdić surovo iz hiže zapodil, bliskalo je zunaj in germelo; a dež je nalival, kakor bi se bili oblaki utergali. Na enkrat se zabliška kakor bi bilo vse v ognji. Pri Rekarjevih se vsi pokrižajo po običaju našega naroda, da bi jih Bog obvaroval vsake nesreče. V tem strašno zagermi ter trešči nekam v bližino. Kmalu se sliši od sosedovih sim strašna krika in vika. Rekarjevi vsi hité vèn pogledat, kaj je; ali kaj vidijo? Berdićeva hiža je vsa v plamenu, — treščilo je vanjo. In glej, kakor nalašč, začel je dež ponehovati; a sosed Berdić je imel pod streho vse polno masti in drugih takih reči, ki rade goré. Pogorela mu je vsa hiža in tudi vsi novci, ki je je imel v papirjih gori pod streho skrite, bojé se, da bi mu jih kedó ne ukradel, namesto da bi je bil posodil poštnim ljudem, ki so bili v potrebi in so ga prišli prosit zanje. Ostalo mu je samo golo zidovje.

Berdić je moral zdaj ravno tako od hiže do hiže pomoči tujih ljudi iskati, kakor óna sirota, katero je on onako nečloveško od sebe pognal. Ali kako težko mu je dejalo, ko so mu ljudje oponašali njegovo prevzetnost in terdoserčnost.

Kdor ubožce proč podí,
Bog ga tudi zapusti.

(„Pučki prijatelj.“)

Bog te večkrat pozdravlja, a ti se mu ne zahvališ.

Kedar te ljubo solnce zjutraj k novemu življenju in k novemu delu budí, pozdravlja te ljubi Bog in ti kliče: „Dobro jutro!“ — Kedar si zvečer tvoje trudno teló počitka želí ter se vležeš v mehko posteljico, zopet te pozdravlja ljubi Bog in ti kliče: „Lehko noč!“ — Kedar se vsedeš za mizo, da bi se okrepčal z dobrimi jedmi, ki ti jih je pripravila tvoja dobra mati, kliče ti Bog: „Na zdravje!“ — Kedar še o pravem času vidiš nevarnost, v katerej si, opominja te Bog in ti kliče: „Dete, čuvaj se! še je čas, da se verneš.“ — Kedar se spomladi sprehajaš po vertovih in zelenih livadah ter se veseliš prijetne vonjave cvetic in krasnega petja drobnih tičic, povsod te pozdravlja ljubi Bog in ti pravi: „Dobro došel, ljubček moj, v naravo, ki sem jo ustvaril tebi v veselje!“ — In ako greš mimo odpertega groba na pokopališči, pa te strah in grôza pretresa, kliče ti Bog: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — Glej, ljubi moj, tako te Bog povsod pozdravlja, in ti mu nič ne odgovoriš in se mu tudi ne zahvališ!

Nepokorščina se sama kaznuje.

Vladimirček je jedva čakal, da bi začelo zmerzovati in da bi se na ribnjaku v vertu napravil led. Njegova želja se mu je skoraj izpolnila. Na tepézni dan je pritisnil hud mraz, na oknih so bile ledene cvetice in voda v ribnjaku je zmerznila. Takój po kosilu obuje Vladimirček nove čeveljce, ki mu jih je prinesel sv. Nikolaj, ukrade se iz tople sobe ter gre na vert. Kako veselo se nasmeje, ko vidi, da je ves ribnjak z ledeno skorjo prekrit. Ne dolgo, in Vladimirček stoji sredi ribnjaka na ledenih tleh. Napravi si dersálnico in začne se

dričati, da se mu je kar kadilo izpod nog. Mati je to videla skozi okno. Svarila ga je in prosila, naj gre v hižo, ker bi se utegnil prehladiti ali celó pasti in si nogó zlomiti.

Vladimirček je bil še vselej dober in poslušljiv deček, samo denes nij hotel slu-

šati svoje

dobre
matere.

Mislil
si je:

„Nič se
mi ne
zgodí,
ako malo
poders-
nem.“

— Ali
motil se
je. Mraz
je bil
preoster,
čeveljci
so bili
mokri in
začeli so
zmerzo-
vati. A
malo je
gledal
Vladi-
mirček
na to. —

Drugič
ga pokli-
če mati
in prosi,

naj gre v gorko hižo, ker se vendar bojí, da bi se mu kaj žalega ne pripetilo. Ali Vladimirček niti zdaj ne posluša ter se še vedno veseli na pomerzlem ribnjaku. Naredi si drugo dersálnico bolj ob kraji ribnjaka. Ali gorje! tù se mu led vdere pod nogama in Vladimirček si zajame polne čeveljce vode. Po sreči ni bila voda globoka in Vladimirček je bil naglo zopet na terdnih nogah. „Kaj mati poreče,“ mislil si je, „ko bode videla moje mokre čeveljce in nogavice!“

Pač bi bilo boljše, ako bi bil slušal. — Vladimirček si zdaj ne upa v hižo. Zunaj pred vrati na mrazu stoji in čaka, da bi mu mati zopet rekla, naj gre v gorko sobo. — Res ga mati pokliče tretjič in Vladimirček stopi ves objokan k materi v hižo. Kako se prestraši uboga mati, ko pogleda Vladimirčka pod noge. Nogavice so mokre, a čevlji od mraza terdi kakor kost. Naglo ga izuje in obriše z gorko kerpo (cunjo). Nogi sta bili rudeči kakor krí, a tesni in terdi čevlji so mu naredili vse polno ran. To je Vladimirčka zeló peklo; a še bolj ga je peklo to, da nij slušal svoje dobre mamice. Objel jo je okolo vratú in rekel: „Oj mamica, odpustite!“ — Mati ga je vsega preoblekla in ko se je že nekoliko pogrel, nesla ga je h gorkejši peči ter mu od daleč grela nogé. „Ali vidiš zdaj, ljubo moje dete, kako se godí otrokom, ki ne slušajo svojih mater! Ko bi bil meni pokoren, ko sem te prvič zvala v hižo, ne bi bil tako hudo ozebel. Boga zahvali, da se ti še kaj hujšega nij zgodilo in prosi ga, da bodo noge zopet skoraj zdrave.“ Tako je govorila mati svojemu Vladimirčku, ko je v njenem naročji serčno obžaloval svoj pregrešek.

Matere za vas skerbé,
Kedar koli vas svaré;
Radi toraj slúšajte
Svoje skerbne matere!

T.

Pastirček.

Nekega lepega pomladnega dné, ko je vse zelenelo in cvetelo, pasel je Zdenko ovce. Tam pri belo cvetočej ternóljici je stal ves žalosten in objokan. Mimo pride sosedov Tomažek in ga vpraša: „Kaj ti je, Zdenko, da se jokaš?“ „Oh, ljubi moj Tomažek“ reče Zdenko, „videl sem gerdo in ostudno žabo kra- stačo, ki se je privlekla izpod ònega kamenja in se skrila tù sìm v germovje.“ — „I nù, čimu bi se zato jokal?“ vpraša ga Tomažek. Zdenko odgovori: „Ko sem vidil gerdo žabo, mislil sem si: Oj kako gerda, gnjusna žival je to; okórno in težavno se plazi po tleh, ter ne vé ničesar o dobrotljivem Bogu, ki jo je ustvaril; ves čas svojega življenja mora se klatiti po blatu in temnih luknjah, dokler ne pogine in ne strohni. In jaz — rekel sem sam sebi — ustvarjen sem po božjej podobi, nosim glavo po konci, gledam nebó in zemljo ter se veselim le- pega drevja in pisanih cvetic; jaz spoznam Stvarnika in imam neumerljivo dušo, a vendar tako malo nanj mislim in se mu nikoli prav iz serca ne zahvalim za velike darove, ki mi jih je podaril. Ko sem vse to tako premišljal zbolelo me je v serce in solzé so se mi vlile po obrazu. Sklenil sem odsihdob Bogu vedno hvaležen biti, da me je ustvaril po svojej podobi in mi dal neumerljivo dušo.“ — Tomažek se poslovi od svojega tovariša Zdenka in tudi on je odsihdob bolj pogostoma mislil na Boga in svojo neumerljivo dušo.

Kako Bog molitev usliši.

Plodovito seme Kristusovega nauka, ki ga je zasejal sveti Marko v Afriki, rodilo je z božjo pripomočjo dober in obilen sad. Že v četrtem stoletji je bila kerščanska vera razširjena skorej po vseh straneh severne Afrike, in med reko Nilom in atlantskim morjem cvetelo je že takrat mnogo kerščanskih občin.

Na onej strani severoafrikanskega obrežja, katero so Francozi v novejši dobi zopet za kerščanstvo pridobili, stala je okolo 383. l. blizu nekega primorskega mesta cerkvice svetega mučenca Ciprijana. V tej cerkvi je klečala nekega večera plemenita gospa, ter je goreče molila in prosila Boga, naj bi uslišal njeno prošnjo in jej pomagal v veliki nadlogi. Sè solzami v očeh je gledala v podobo razpetega odrešenika ter ga je iz globočine serca prosila naj bi jo uslišal.

In kedó bi se čudil, da se je omenjena gospa v svojej molitvi tako vnela; vsaj je molila za svoje najdražje bitje, ki ga je imela na zemlji; molila je za svojega preljubega sina. Bog jej ga je dal zdravega in čverstega, ter ga je nadaril z najlepšimi zmožnostmi in darovi. Ali sin je zabredel pozneje v brezbožne tovarišije in žalostne dušne zmote, in to je bilo, kar je pobožno mater noč in dan v serce peklo.

Učil se je v glasovitem mestu Kartagi govorniške umetnosti. A na svetu je že tako; hrepenenje po posvetnej časti in slavi nij mu dalo miru, da bi ostal v svojej domovini. Želja ga je vlekla v Rim, kjer so óno dobo živeli najslavnejši možje in so podučevali v vseh strokah znanstva in umetnosti. Njegova skerbna mati se je bala, da bi njen ljubi sin v tem velikem mestu ne zagazil še v večje pregrehe in hudobije. Prosila ga je sè sklenjenima rokama, naj ostane doma; — ali vse njene prošnje bile so brez vspeha.

Jokaje se. ga je spremila do morja, ter ga vedno prosila in nagovarjala, naj bi vendar odstopil od svoje nakane. Ali sin neče slušati, in mati je sklenila ž njim iti celó preko morja. Zdaj se jej sin kaže, kakor bi hotel izpolniti njeno željo, ter jej reče, da bode le svojega prijatelja spremil na ladijo in ž njim nekoliko besed govoril, a ona naj ga v tem počaka v bližnji cerkvi. Mati je storila, kakor jej je sin rekel in čakala ga je sè solzami v očeh, ter je ves čas ljubega Boga prosila, naj bi omečil njegovo sercé in naj bi ga ne pustil od nje. Ali sin je odšel še tisto noč, ko je mati najbolj goreče zanj Boga prosila, in Bog je to dopustil ter nij uslišal materine molitve. Kako se prestraši drugega dne uboga mati, ko zapazi, da je sama ostala na morskem obrežji, a ladija z njenim sinom je že daleč na morji.

A pri vsem tem je Bog vendar uslišal materino molitev, ter je njenega sina pripeljal na boljši pot, nego si ga je ona misliti mogla. Bog je dal pobožnej materi več, nego ga je ona óno noč prosila. Božja previdnost je dopustila, da je njeni sin srečno prišel v Rim, a iz Rima v veliko mesto Milan. V Milanu sta pa živela dva jako pobožna človeka, veliki škof sv. Ambrož, eden najslavnejših mož óne dobe, in pobožni svetnik Simplicijan. Ta dva božja človeka zapazila sta kmalu v verlem mladeniču velike sposobnosti in plemenito dušo, ki je željno iskala resnice, pa dosihdob nij mogla nikjer najti pravega prijatelja. Našla ga je zdaj v omenjenih dveh možéh, ki sta bila za izgubljenega sina pravo orožje milosti božje. V Milanu se je zapeljani sin otresel vseh pregrešnih raz-

vad in verskih zmotnjav, zapustil je brezbožne svoje tovariše ter je junaško zopet nastopil pot, na katerem je postal najsvitlejša zvezda svete katoliške cerkve in naposled svetnik pri Bogu v nebesih. — Kedó ne pozna ovega sina in njegove pobožne matere, od katerih vam sem tukaj nekoliko povedal? Bil je to sv. Avguštín in njegova bogaboječa mati Monika. —

Glejte otroci, sveta Monika je molila, a nij bila uslišana onako, kakor si je ona v ónem trenutku želela; ipak je bila uslišana v obilnej meri, kakor je njena pobožnost in materina skerblijnost zaslužila.

„Ti o Bog,“ tako pravi sv. Avguštín, ko omenja ta prigodek, „nezapopadljiv v svojem ravnanji, zaperl si želji moje matere svoje uho, ter jej nisi dal, česa te je prosila óni trenotek, a nisi jej dal edino zaradi tega, da izpolniš v meni to, kar je ona neprestano v svojej duši nosila in za kar te je vsaki dan prosila.“

č.

M a č e h a.

Mlada Anka pridno dekle
Mačeho imela;
Ta je bila huda žena
Anke nij terpela.
Ko jej kruha je dajala
Zmir nad njo je godernjala.

Anka pa je bila tiho,
Vse je preterpela;
Le, če sama kdaj je bila,
Britko je ihtéla:
„Oj! da moja mama prava
V černej zemlji že mi spava.“

Ali mačeha zmir huje
Z Anko je ravnala,
Ta pa voljno vse prenaša
Tiho je jokala:
„Oj! da moja mama prava
V černej zemlji že mi spava.“ —

„To boš vse mi denes 'zbrala“
Mačeha jej pravi,
In tri mernike prosá tje
K Ančiki postavi.
Zmešano prosó je s prahom
Anka prične delo strahom. —

Prileteli pa golobci
So k ubogej revi,
S kljuncem zbirati pričeli,
Da je zjutraj v dnevi
Bilo že prosó izbráno,
S prahom, peskom namešano.

In v zahvalo golobičem
Dá prosá zdaj malo.
Kar se mačeha oglasi:
„Ti boš potresalo
Golobičem zernje moje
Ter si pasla ž'valce svoje!“

Mačeha zdaj k Anki skoči
In jo pretepuje;
Neusmiljeno, brezserčno
V njena lica suje.
„To peščico si izbrala
Pa še to boš tičem dalá.“

Tako mačeha je djala —
Domóv pride oče; —
Anko vidi pretepeno,
Ki prav milo joče.
„Kaj ti je, oj dete moje?
Ranjeno je lice tvoje.“

Dragi ata, dragi ata!
Vedno sem tepena;
Mačeha me zló sovraži — —
Huda to je žena.
„Oj! da moja mama prava
V černej zemlji že mi spava.“

V serce se očetu smili
Ančika, ter pravi:
„Več ne bodeš mi terpela
Kakor si mi davi.
Nijsem vedel, kaj godilo
S tabo se je, dete milo.“ —

Mačeha zdaj res drugače,
Anko je ljubila, —
Ali Anka je še večkrat
Žalostna tožila:
„Oj! da moja mama prava
V černej zemlji že mi spava!“

F. Š.

P prvi sneg.

Že zjutraj pri zajuterku so se pogovarjali otroci, ter so dejali, da ne boče več treba dolgo čakati na sneg.

„Ko sem šel denes iz šole, dišalo je vse nekako po snegu,“ rekel je Jožek, „dobro vem, da ne bomo dolgo brez njega.“

„Čas je tudi, da bi že šel,“ reče Katica, „v pratiki je bil sneg že pred Martinjem namalan, pa ga še zdaj nij.“

„Meni se je pa nocoj o snegu sanjalo, videli boste, da ga bomo kmalu dobili,“ reče Maruška.

„Da bi le že skorej tukaj bil,“ oglasi se Báríca, „vse nekako bolj veselo se mi zdi, ako je sneg o Božíču.“

„In oče nam letos mora narediti saní, kakor nam je obljubil“ reče Jožek. „Tam pod „Vešenikom“ se bomo sanjkali, da nas bode le veselje gledati.“

Tako so se pogovarjali otroci zjutraj pri zajuterku in bili so jako radovedni, keďó bode prvi prinesel veselo novico o prvem letošnjem snegu.

In glej! še isti dan kmalu po kosilu prisopiha Jožek kakor bi bil obnorel v sobo ter zavpije na vsa usta: „Sneg! sneg!“

Naglo skožijo otroci iz sobe v vežo, iz veže na trato, ter lové bele snežinke, ki se veselo verté in plešejo po zraku. — Báríca ne ujame nobene; kajti jedva jej pade na roko, že je nij nikjer, naj gleda in je išče kakor koli hoče. Le po obleki vidijo se bele muhe in po tleh bode kmalu lepa bela odeja.

Drugi dan je bilo že vse na okolu pokrito sè snegom. Tri dni neprehoma je snežilo in snega je bilo kmalu dosti za Jožkove saní, ki mu jih je oče obljubil. In res so se otroci sanjkali tam „pod Vešenikom,“ da jih je bilo le veselo gledati, kakor je že naprej prorokoval Jožek.

V šoli pa so se otroci morali na pamet učiti pesnico, ki se glasí ovako:

Snežec beli vse pobéli,
Čez dolino in goró,
Čista njega je belína
Še čistejša kot srebró.

Kakor snežec čistobéli
Tud' bodimo zmiraj mi,
V djanji in na duši celi
Polni lepih čednosti. —

Mizarstvo.

Mizarstvo je brez dvombe že jako staro rokodelstvo. V svetem pismu starega zakona se bere, da je bila škrinja zaveze verlo vkusno izdelana, baš tako tudi, da je bil Salomonov tempelj v Jeruzalemu olepšan s cedrovino. Povestnica nam dalje kaže, da so Gerki in Rimljani imeli mnogo prav krasnih mizarških izdelkov. Tako se bere, da je imel cesar Nero prekrasne stole, mize in drugo pohižno opravo, ki je bila zelo umetno izdelana. Njegove sobe so bile od znotraj z lesenimi pločami obložene, a ploče so bile z mnogoverstnimi rezbarijami ozaljšane. Rezbarstvo in mizarstvo se je povzdignilo posebno v srednjem veku, in še dan danes se lahko vidijo na mnogih krajih omare, postelje in druge hišne oprave z najlepšimi rezbarijami. Mesto rezbarije začeli so pozneje mnogi mizarji v navadni les vlagati še drugi raznobojaсти les, slonovo kost, različne kovine, biserno matico (perlovec), ter so s takimi rečmi zaljšali omare, mize, stole i. t. d.

Nekateri mizarji narejajo samo vrata, okvirje pri vratih in oknih, pode in druge take stvari pri hižah. Take mizarje imenujemo zidarske mizarje (Bautischler), da je ločimo od pohištvenih mizarjev (Möbeltischler), ki izdelujejo samo pohižno opravo. Mizarji obkladarji (Fourniertischler) bavijo se z najdragocenejšimi stvarmi, kakor so: vlaganje zlatá, srebra, različnih kovin, slonove kosti in perlovca. Vsak mizar mora znati, kako se les z različnimi barvami lika ali polira; mora znati tudi risati, nekateri umejo tudi vsakoverstne in najlepše rezbarije izpeljati.

Mizarji potrebujejo mnogo različnega orodja za svoje rokodelstvo. V mizarjski delarnici vidimo mnogo verstí različnih pil, svedrov, stružcev, kladič, klešč, spon, dlet, obrežilnikov in še mnogo drugzega enacega orodja. Mizarji izvršujejo svoja dela na posebnem in nalašč za to narejenej mizarjski klopi.

Ako je mizarju do tega, da ga ljudje časté, in da je vedno na dobrem glasu, prizadevati si mora, da vsa svoja dela točno in o pravem času izvrši. Na mizarških izdelkih se ne smejo nikjer videti razpokline, herge in vlakna, vse mora biti lepo oglašeno, čisto in vkusno izdelano. Res je, da je pri takem delu treba dosti časa in truda, ali tako delo se tudi dobro izplača, in vsak gre raje k tacemu mizarju, ki dobro dela in svojo besedo derži, nego k tacemu, ki delo često pokvari, pa ga je treba tudi zmirom dregati in opominjati, da naročeno delo doverši.

Velblod in osel.

(Basen.)

Velblod in osel skupaj popotovaje prideta do neke prav široke reke. Pervi gre takój in brez vsega strahú v vodo. Ko vidi, da mu voda seže samo do trebuha, oberne se nazaj ter zavpije oslu, ki je stal na óno stran:

„Pojdi brez vse skerbi za manoj, voda meni še do gerla ne pride!“

„Sluga ponižen“ odgovori osel; „ako tebi voda do trebuha pride, gre meni že čez ušesa.“ —

Ko bi pač vsak osel samega sebe tako poznal!

Zgodnja ošabnost — zgodnja smert.

(Basen.)

Na necem holmu je bila ta stran k solncu obrnjena, a ona od solnca. In takój perve pomladanske dni je ozelenela solnčnata stran, a ona je bila še rjava.

In glej! Ozelenela stran več ne pogleda one, nego prevzeto se hvali ter jo zaničuje. Rjava stran se milo razjoka o prevzetej tovarišici. V serce jo je bolelo, ko je gledala ošabnico, ki se zdaj uže za njo ne zmeni; vendar molči. A skoraj se prigodi, da pride pastir in pokosí zeleno stran.

A tovarišica sedaj pravi: „Zgodnja ošabnost, zgodnja smert.“

Ali otroci ne zaničujejo često svojih tovarišev, če so ubožneje oblečeni nego li vi? Pazite da vam nesreča ne uniči že rano vaše sreče.

F. Š.

Divjak.

Nek duhoven v Ameriki pripoveduje to le zgodbo: „Trije tovariši smo se vračali nekega večera domov. Solnce se je jele baš za gore pomikati in hladni veterci so pihljali, ko so približamo nekemu gozdu. Milo upitje in stokanje zaslišimo iz njega. Urno se podamo tja, od koder se je glas slišal. Tu najdemo na zelenej trati pod košatim drevesom ležati divjaka, ki je slab in ves upehan pričakoval svoje zadnje ure. Iz začetka nij hotel niti besedice izpregovoriti. Čez nekaj časa nas pa milo pogleda in reče sè solznimi očmi: „Ko je denes zjutraj začelo solnce nebó zlatiti, podal sem se na pot v veselej nadi, da bodem še pred nočjo videl svoj ljubi domači kraj. Pa v gozdu sem se zgubil; mrači se že, in jaz siromak moram slab in truden tukaj v samoti obležati. Vsak trenotek se moram bati, da pridejo strupene kače, divje zverí ali moji sovražniki, ter me umoré. „Oj, moja uboga žena! moji ubogi otročiči!“ Tako je zdihoval siromak in v serce se nam je smilil. Vzeli smo ga saboj v svojo bajto, dali mu smo jesti in piti, ter mu smo postlali tikoma svoje postelje. Samo pertena stena je bila vmes. Divjak se vleže in kmalu prav sladko zaspi. Bilo je nekako okolo polnoči, da se probudim in zdelo se mi je, kakor bi divjak iz svoje postelje vstajal. — Zeló se prestrašim ter poslušam, kaj bode iz tega. Ali kako neumen je bil moj strah! Nikoli ne bom tega pozabil. Divjak se je na koleni vergel in molil nekako tako-le: „O preljubi Bog! hvala ti, da si mi na mojem potu dal solnce sijati; hvala ti, da si me obvaroval, da me nij strupena kača piknila ali kaka divja zver raztergala; hvala ti, da me nijso moji sovražniki srečali ali v pest dobili. — Posebno se ti pa zahvalim na tem, da si mi poslal dobre prijatelje baš v onem trenotku, ko sem mislil, da se mi moja zadnja ura bliža. Ako bodo ovi tuji, ali njihovi otroci ali prijatelji popotovali, prosim te, ljubi Bog, daj tudi njim svitlo solnčice sijati, obvaruj jih strupenih kač, divjih zverí in neusmiljenih sovražnikov. In ako bi kateri izmed njih zgubil se in na poti obležal, prosim te, pošlji mu dobrega, usmiljenega človeka, da ga saboj na svoj dom uzame in ga hudega obvaruje!“ — Tako je molil ubogi divjak; jaz sem pa k Bogu zdihtil in rekel: „O Bog, daj mi poleg tega divjaka prostorček pri tebi v svitlih nebesih!“

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Grom, blisek in strela.

(Dalje in konec.)

Mnogo bolj čudno pa je to, da se električna moč iz ene stvari lahko v drugo prenese. Pri vsakej reči, se vé da, to nij enako. Tako postavim električna moč ne pride v steklo, smolo, svilo, zrak; a v vodo, železo in v druge kovine pa takój skoči. Pri tej priložnosti si morate dobro zapomniti, da se take reči, katere električno moč k sebi privlačijo, imenujejo dobri električni prevodniki, t. j. da električno moč lahko vodijo; take reči pa, katere tega ne storé, imenujejo se slabi prevodniki. Kar se tiče teh prevodnikov, morate vedeti, da gladka in okrogla stvar teže elektriko privlači, nego hrapava in ostra. Ko bi mi kakej električneje reči približali kos gladkega in zaokroženega, takój potem pa kos ostrega železa, bi kmalu zapazili, da ostri kos železa mnogo več elektrike prikazuje nego òni prvi.

Ostre reči so tedaj tudi dobri prevodniki elektrike, ter jo privlačijo ne le iz bližine, ampak tudi iz daljave.

Iz tega tedaj, kar ste slišali lahko veste, da iz električnih reči iskre odletavajo, perskajo in treskajo, da se elektrika z iskrami vred v druge reči lahko prenese, in da te reči tudi smejo oddaljene biti.

Blisek tedaj nij prav nič drugega nego električna iskra; grom je prasek in tresek, kateri se sliši, kedar iskre odletavajo, a strele so velikanske iskre, katere iz strelonosnih oblakov, kedar se približajo zemlji, razne stvari na našej zemlji k sebi privlačijo.

Učeni ljudje so se sto in stokrat prav natanko prepričali, da je zares tako. Oni znajo s pomočjo nekaterih strojev (mašin) tako velike električne iskre privabiti, da vso sobo razsvetlijo; tresek, kateri iz takih isker postane, je tako glasen, kakor da puška poči; gorkota od omenjenih električnih isker je tako velika, da se od nje steklo in listki od zlata raztopé; moč pa, s katero odletavajo je tako silna, da ubije manjše zverine, a ljudje se jih boje kakor strele.

Že od davnih časov uganjevali so ljudje na razne načine o električneje moči. Nu o tacih rečeh uganjevati je toliko, kolikor nič. Kedor drugega ne zna nego uganjevati, tak človek naj se gre solit.

Učeni ljudje poskušali so o tej reči tako dolgo časa, dokler niso bili prav popolnoma na čistem o tej zadevi.

Najbolj si je s tem glavo razbijal neki mož, po imenu Benjamin Franklin. On je tako-le sodil: Ako je blisek res električna tekočina, moral bi ga dober električni prevodnik, kedar bi ga približali tej tekočini, k sebi privleči in ga na zemljo prinesiti, kjer bi ga potlej prav natanko lahko pregledali in presodili. In glejte, Franklin nij le tako mislil, ampak on je tudi sam to reč poskusil. Ta slavni mož nam je dokazal, da se nabira prosta elektrika v raznih oblakih. Dokazal nam je to s tem, da je 1752. l. med hudo uro spustil v zrak

navadnega papirnatega zmaja (lintverna). Verv njegova je prevajala elektriko dosti, da so se mogle pokazati električne iskre. Morete si misliti njegovo veselje! Da pa ta poskušnja takoj iz začetka nij imela nikakoršnih nasledkov, temu se nij treba čuditi. Suha verv nij najboljši električni prevodnik, a baš iz tega vzroka nij mogel dosti elektrike nabrati ter je prinesiti na zemljo. Ko se je pa verv zmočila, se je po vodi, katera prav dobro privlači elektriko, toliko elektrike nabralo, da je iskra odletela. Za to so bili odslej ljudje pametnejši, ter so v verv vpleli tenek drat, kateri je mnogo več elektrike nabral, ter jo prinesel na zemljo. Takov drat vpleten v vervco vzdignili so ljudje do električnih oblakov. In kaj se zgodi? Komaj so to reč vzdignili, se je že toliko elektrike zbralo, da so od spodnjega konca vervce strele pokale, — ne samo iskre, nego pravi ognjeni plamen, ki je bil za cel palec debel, a 10 čevljev visok. Prasek in tresek je pa tako silen bil, kakor bi iz pištole pokali. Zdaj mi pa povejte, ali še mislite, da je blisek in tresek kaj drugega nego elektrika?

Od kod pa pride elektrika v oblake? — Nekateri učenjaki pravijo, da elektrika postane, kedar se oblaki drug ob drugega udarijo. Gotovo so pa še tudi drugi vzroki, — vsaj ste slišali, da se elektrika na več načinov pokaže. Kjer koli bilje raste, ogenj gori in živali dihaajo, povsod se elektrika razvija in v zrak vzdiguje. — Izhlapovanje vode je tudi pglavitni vzrok zračne elektrike.

Kedar električna iskra skoči iz oblaka v oblak, vidimo blisek; kedar ta iskra udari v hiže, drevesa in druge reči, ki so na zemlji, tedaj pravimo, da je udarila strela; prasek in tresek, katera se pri tem slišita, in se v višavah delj časa odjekujeta, nij pa nič drugega nego grom.

Še bi vam več pripovedoval o teh rečeh, pa se bojim, da bi si toliko ne mogli zapaziti. Take reči je treba počasi in prav premišljeno brati. Kedor hitro bere, si malo, ali pa celó nič v glavo ne vtisne.

Prihodnjič, v pervej številki „Verteca“ prihodnjega leta, vam bodem dalje pripovedoval. Kedor pazljivo prebere vse, kar mu sem o teh rečeh napisal, gotovo se ne bode nobenej natornej prikazni več čudil, — pa bo tudi vedel mnogo več, nego hruške peč. Da ste mi zdravi, dokler se zopet vidimo.

Lj. T.

Razne stvari.

Kratkočasnice.

* V nekej kerčmi sedi gost za mizo ter tolče s praznim verčkom ob mizo, baš ko je natakár iz sobe odšel. Kerčmar hodi tebi meni nič góri in doli po sobi. Ko gost ne miruje, oberne se kerčmar k njemu ter se zadere nad njim: „I za božjo voljo, ne tolčite vendar tako, kakor bi obnoreli, vsaj vidite, da natakárja nij!“ —

* „Oče, berž se napravite; sosedje vas že čakajo zunaj pred vrati“, reče hčerka svojemu očetu, ki se je prav počasu oblačil in spravljal, da gre se svojimi sosedi v bližnje mesto na semenj. — „Nù, ako me čakajo, potlej mi nij treba prav nič hitéti,“ reče oče in se še bolj počasi napravlja.

* Trije nagajivi pobalini srečajo na cesti starega, sivobradatega žida. Zasramovaje pozdravi ga prvi: „Dobro

jutro, oče Abraham!“ Drugi pravi: „Ponižni sluga, oče Izak!“ Tretji ga pozdravi: „Na zdravje, oče Jakob!“ — „Nijsem niti Abraham, niti Izak, niti Jakob,“ reče mirni žid, „nego Savel sem,“ ki je šel svojega očeta osle iskat in glejte, baš tukaj je najdem.“

* „Ti si pravi tepec,“ reče mati nejevoljna svojemu sinku, ki je imel jako terdo glavo in si nij mogel zapomniti 10 božjih zapovedi. — Sinček se joka ter pravi: „Tepec — pa že nijsem ne! — Oče so tepec, ker me zmirom tepó, kedar koli kaj narobe naredim.“

* Ožganov Tevžej nij nikogar vikal. Pride nekega dne h gosp. župniku, ki ga vprašajo tako-le: „Tevžej, povej mi nó, koga ti vičeš!“ Tevžej naglo odgovori: „Mano, ateja in Te be.“

Pametnice.

* Boga ljubiti je največja modrost.

* Prah si in v prah se zopet poverneš.

* Deca niso samih roditeljev, ampak tudi domovine.

* Laž in zvijača pogine, le resnica in pravica ostane.

* Nikoli ničesar ne počenjaj zoper božjo zapoved.

* Kedor išče stanovitega veselja v hrupu svetá, zgrešil je pravi pot do njega.

* Mladina bez rúdečih lic, pomlad bez cvetic.

* Prava vera bodi vam luč, materini jezik bodi vam ključ do národne sreče in omike.

* Iz serca vesel biti ne more, kedor v potrebi vídi bližnjega, pa mu ne pomore.

* Zlato in srebro nij nič proti zvestemu prijatelju.

* Kedór ljubi svoj narod, njemu so dragi tudi matere mili glasovi.

Rešitev zastavic, računske naloge in rebusa v II. listu „Verteca.“

Uganjke zastavic: 1. V ustih; 2. Nikoli; ker le travo kosé, sená nikoli; 3. S klubokom se lahko pokriješ, s peresom ne; 4. Lasé; 5. Voda.

Rešitev računske naloge: 61 ovac. — Da to število najdeš, prištej k ovci, ki je naposled ostala, število $1\frac{1}{2}$ (kar se je čez polovico zaklalo) in množi to število z 2, dobil boš 5. Toliko ovac je imel še mesar, predno je četrteč klal. K številu 5 prištej zopet $1\frac{1}{2}$ in podvoji sošteto število, dobil boš 13; toliko ovac je mesar imel, predno je tretjič klal. K številu 13 prištej zopet $1\frac{1}{2}$ in množi to število z 2, dobil boš 29; toliko ovac je mesar imel, predno je drugič klal. K temu številu prištej zopet $1\frac{1}{2}$ in podvoji vsoto, dobil boš 61, to je število, katero smo iskali. Kajti polovica od 61 je $30\frac{1}{2}$ in še $1\frac{1}{2}$ prišteto, je 32; toliko ovac je mesar prvič zaklal; ostalo jih je tedaj še 29. Polovica od 29 je $14\frac{1}{2}$ in k temu še $1\frac{1}{2}$ prišteto, je 16; toliko jih je zaklal pri drugem klanji; ostalo mu jih je še 13. Polovica od 13 je $6\frac{1}{2}$, k temu $1\frac{1}{2}$, je 8, ki jih je zaklal pri tretjem klanji; imel je zdaj še 5 ovac. Od tega števila vzemi zopet polovico in prištej $1\frac{1}{2}$, dobil boš 4. Zaklane so bile potem takem vse ovce in samo ena je še ostala, kajti 4 od 5 ostane 1.

Prav so jo rešili: Gg. Fr. Kljun, feldvebelj v Ljubljani; Mihael Kalan, učitelj v Orehku; Jak. Bedének, železnični aspirant v Cerkjem; Ivan Švajger v Černomlji; Janko Šumi četrtošolec, in Ant. Likožar tretješolec v Kranji; Alojzij Golob, realce v Ljubljani; Ivan Tomšič, normalce v Ljubljani. — Antonija Breskvar učiteljica, in Marija Golob, učenka v Ljubljani.

Rešitev rebusa:

Petelin drugič poje. Peter tretjič taji.

Prav so ga rešili: Gg. Jož. Pe-termann, kap. pri Št. Kocijanu na Kor.; Fr. Kljun, feldvebelj v Ljubljani; J. Vovk, učitelj v Cirknici; Ivan Jezeršek v Gorenjivasi; Ivan Švajger v Černomlji; Jan. Jamar, realce v Ljubljani; Ivan Tomšič, normalce v Ljubljani. — Gospodičina Alb. Pirc v Teržiču.

Slovstvene novice.

V c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaji prišla je na svetlo knjižica, ki obsega 63 strani, pod naslovom: Nova avstrijska mera in vaga. Slovenskim šolam v porabo spisal dr. vitez Franc Močnik. Knjižica se dobiva v Ljubljani pri bukvarjih Giontiniji in Gerberji po 25 kr. — Priporočamo jo vsem, kedór se želi z novo mero in vago temeljito seznaniti.

LISTNICA: Nekateri naših čast. bralcev rešili so tudi zastavice, a imen rešilcev ne priobčujemo, ker so bile zastavice preleheke. — Gg. Fr. T. v K.: Računske naloge niste zadeli, kajti po pol žive ovce mesar ne more klati. — Za prihodnje leto se Vam priporočamo, da nam pošljete večkrat kake drobljadi. — Jož. Pet. v Št. K.: Mislili smo že, da ste nas popolnoma zapustili. Rebus je prav zanimiv; priobčili ga bomo, ako bo de le mogoče, v prihodnji številki. Serčen pozdrav! — J. V. v C.: Skusili bomo, da se Vaš rebus uporabi. Le večkrat kaj! — Ivan N. St. v K.: Naročnino prejeli. Želimo, da Vam ljubi Bog kmalu zopet zdravje očversti! — J. Žičkar v V.: Naročnino prejeli. Hvala! — Národná čitalnica na Vranskem, in gosp. Fr. Rus v Rovtah: Naročnino prejeli. Bog plati! —

 „Vertec“ od 1871. in 1872. leta se dobiva terdo vezan po znižanej ceni za 2 gl. letnik pri podpisnem uredništvu.

 Denašnjemu listu je pridjana priloga s tremi rebusi. Kedór vse tri rebuse prvi reši, dobi en iztis terdo vezanega „Verteca“ od 1871. l. za darilo.

Vabilo na naročbo.

Z denašnjim listom dokončali smo tudi *tretje leto* „Vertečevega“ življenja. Zahvaljujemo se serčno vsem čast. gg. naročnikom, kakor tudi vsem onim našim prijateljem, ki nas so s peresom podpirali pri našem težavnem podvzetju. A ob enem je prosimo, da nam tudi vprihodnje ne bi uskratili svoje blage pripomoči. Kakor do sedaj, deržal se bode tudi vprihodnje naš „Vertec“ strogo svojega starega načela, ter bo v duhu kerščanske prosvete v nežnih srcih naše mladine gojil ljubezen do Boga, do národa in deržave, ter do vsega, kar je v resnici dobro in plemenito. On bo mladino izpodbujal k znanostim, lepim čednostim, k značajnosti in poštenji. Podajal jej bode le zdrave dušne hrane in plemenite zabave, ter se bode izogibal vsega, kar bi jej bilo v dušni ali telesni kvar. — Koliko je „Vertec“ storil do zdaj v tem svojem smislu, tega ne vemo; ali to ipak vemo, da je storil vse, kolikor mu so njegove duševne in materialne okolnosti dopuščale. Upamo, da bode z božjo pomočjo in s pomočjo svojih prijateljev tudi dalje še živeti in našo dobro mladino podučevati in razveseljevati mogel. — Akoravno so se tiskarski stroški dandenes povsod jako pomnožili, ter tudi nam po starej ceni ilustriranega lista skorej izdavatí nij mogoče, vendar ne bodemo še cene povikšali, ker upamo, da nam stari naročniki ostanejo zvesti, in da nam tudi še vsak kakega novega naročnika pridobi. Samo to prosimo, naj se nam naročnina kolikor mogoče *naprej* pošilja, a to kmalu, da bodemo mogli število prihodnjega lista ustanoviti ter vsaj pri tem ne bomo kake zgube terpeli. — Ako se vsaj za polovico novih naročnikov nabere, prinašal bode „Vertec“ še lepših in večjih podob, kakor so bile do sedaj; tudi nameravamo po 20 strani berila donášati, ako se število naročnikov zdatno pomnoží. A zavezati se k temu vendar nikakor ne moremo, dokler ne vemo, ako se bode to tudi v resnici izpeljati dalo. Torej podvizajte se in naročite se prav prav obilo na „*Verteca*“, ki stoji za vse leto po pošti prejeman samo **2 glđ. 60 kr.**, brez pošte **2 glđ. 40 kr.**, za pol leta polovico. — Naročnina se najhitreje in najceneje odpravi po poštnih nakaznicah (Postanweisungen), ki se dobé po 5 kr. na vsakej pošti.

Vredništvo „Verteca“

šentpet. predmestje štev. 15.

Priloga k. Vertecu * števil 12. l. 1873.

Idor za slikano berilo
Vé pomen, dobi darilo.

1. Rebus.

R H S

K i

Dr. Solerman

2. Rebus.

A Z SR

3. REBUS.

Risal F. Stegner

B S B B B A

Tisk Eger-jev v Ljubljani